

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 418/2024-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Jakubom Bílekom, advokátom, Skuteckého 33, Banská Bystrica, proti postupu Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. 2Tpo/12/2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) a postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní o predĺžení lehoty sťažovateľkinej väzby. Navrhol, aby ústavný súd uznesenie okresného súdu a uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada priznať jej náhradu trov konania.

2. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 418/2024-12 z 22. augusta 2024 prijal na ďalšie konanie v rozsahu namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy postupom krajského súdu. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

II.

Skutkové východiská

3. Sťažovateľke bolo v konaní vedenom na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Banskej Bystrici pod ČVS: KRP-95/1-VYS-BB-2023 14. septembra 2023 s poukazom na § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi

podľa § 172 ods. 4 písm. c) a ods. 6 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona spáchaný v jednočinnom súbehu so zločinom nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že si od presne nezistenej doby od nestotožnených osôb zadovážovala psychotropnú látku (metamfetamín) pre vlastnú spotrebu a na distribúciu koncovým konzumentom a odberateľom drog, pričom k predaju omamných a psychotropných látok dochádzalo na mieste a osobám špecifikovaným v uznesení o vznesení obvinenia.

4. Okresný súd uznesením sp. zn. 4Tp/49/2023 zo 17. septembra 2023 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2Tpo/10/2023 z 27. septembra 2023 vzal sťažovateľku do väzby podľa § 72 ods. 3 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (tzv. preventívna väzba).

5. Prokurátor predložil okresnému súdu 11. marca 2024 návrh na predĺženie lehoty sťažovateľkinej väzby do 14. júna 2024. O tomto návrhu bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu tak, že lehota väzby bola s poukazom na § 76 ods. 3 Trestného poriadku predĺžená do 14. júna 2024. Okresný súd súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. b) a c) a § 81 ods. 1 Trestného poriadku nenahradil väzbu sťažovateľky písomným sľubom, dohľadom probačného a mediačného úradníka a ani peňažnou zárukou. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka sťažnosť, ktorá bola uznesením krajského súdu z 11. apríla 2024 s poukazom na § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá.

III.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v rozsahu, v ktorom bola ústavným súdom prijatá na ďalšie konanie, v podstate poukazuje na prieťahy v procese rozhodovania o väzbe. Deficit vzhliada v tom, že v čase rozhodovania o ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby nedisponovala právoplatným rozhodnutím o predĺžení lehoty väzby, a to napriek tomu, že súd rozhodoval o ponechaní vo väzbe približne mesiac potom, ako väzbu predĺžil.

IV.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľky

IV.1. Vyjadrenie krajského súdu

7. Okresný súd, ktorý rozhodol o predĺžení lehoty sťažovateľkinej väzby 27. marca 2024, predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti 5. apríla 2024. Krajský súd rozhodol vo veci 11. apríla 2024 (na štvrtý pracovný deň), teda konal a rozhodol prednostne a urýchlene. Pritom dodržal lehotu vyplývajúcu z § 76 ods. 3 Trestného poriadku, pretože základná lehota väzby sťažovateľky uplynula 14. apríla 2024. Uznesenie krajského súdu bolo predložené na expedovanie 16. apríla 2024, teda v lehote 10 pracovných dní, pričom expedované bolo 17. apríla 2024.

8. Uznesenie krajského súdu doručoval sťažovateľke okresný súd a z doručenky vyplýva, že sťažovateľka ho prevzala 26. apríla 2024. Okresný súd rozhodoval o ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby 24. apríla 2024 a o uplatnenej sťažnosti rozhodol krajský súd 27. mája 2024. V čase rozhodovania okresného súdu o ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby teda uznesenie krajského súdu nebolo sťažovateľke doručené, avšak toto uznesenie doručoval okresný súd.

9. Z uvádzaných príčin nedošlo postupom krajského súdu k sťažovateľkou poukazovaným prietahom. Krajský súd navrhuje ústavnej sťažnosti nevyhovieť.

IV.2. Replika sťažovateľky

10. O predĺžení väzobnej lehoty sťažovateľky rozhodol okresný súd 27. marca 2024 a o sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd 11. apríla 2024. Uznesenie krajského súdu bolo vypracované 16. apríla 2024. Napriek tomu, že okresný súd mal v čase rozhodovania o ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby (24. apríla 2024) uznesenie krajského súdu k dispozícii, sťažovateľke ho nedoručil. V dôsledku prietahov na strane všeobecných súdov tak bolo uznesenie krajského súdu doručené sťažovateľke až 26. apríla 2024, z čoho vyplýva, že v čase rozhodovania o ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby ním nedisponovala. Je neprípustné, aby bolo rozhodnutie súdu konajúceho o sťažnosti doručované viac než dva týždne.

11. Sťažovateľka sumarizuje, že vzhľadom na okolnosti prípadu tkvejúce v dĺžke trvania väzby, rozhodovaní o predĺžení lehoty väzby, ako aj so zreteľom na rozhodovanie o ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby došlo k porušeniu uvádzaných referenčných noriem. V danom prípade nešlo o právne ani fakticky zložitú vec, pričom krajský súd o väzbe sťažovateľky už v minulosti rozhodoval.

12. Nad rámec dôvodov ústavnej sťažnosti sťažovateľka poukazuje, že uznesenie krajského súdu bolo vypracované po uplynutí základnej lehoty väzby, z čoho vyplýva, že sťažovateľka ním v uvádzanej lehote nedisponovala. Uvádza, že o ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby sa rozhodovalo viac ako jeden mesiac. Napokon žiada, aby bola so zreteľom na uplatnenú argumentáciu prepustená z väzby na slobodu.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti v rozsahu, v ktorom bola ústavným súdom prijatá na ďalšie konanie, je námietka porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy postupom krajského súdu.

14. Pri posudzovaní porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že všeobecné súdy nerozhodli o väzbe urýchlene, vychádza ústavný súd nielen z vlastnej rozhodovacej praxe, ale aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Zároveň ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní lehôt, v ktorých všeobecné súdy rozhodli, je použiteľná judikatúra ESLP týkajúca sa tak porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru, ako aj porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru (m. m. napr. III. ÚS 286/2020, III. ÚS 668/2023, III. ÚS 45/2024).

15. Ústavný súd považuje za vhodné poukázať na niekoľko rozhodnutí ESLP, ktoré dopadajú na posudzovanú vec. ESLP pripomenul, že rešpektovanie práv každej osoby, aby bolo možné v krátkom čase dosiahnuť rozhodnutie súdu o zákonnosti zadržania, sa musí posudzovať s ohľadom na okolnosti každého prípadu (m. m. Sanchez-Reisse v. Švajčiarsko, sťažnosť č. 9862/82, § 55 a R. M. D. v. Švajčiarsko, sťažnosť č. 19800/92, § 42). V zásade však platí, že keďže ide o slobodu jednotlivca, štát musí zabezpečiť, aby konanie prebehlo čo najrýchlejšie (m. m. napr. III. ÚS 286/2020, III. ÚS 668/2023, III. ÚS 45/2024). Čo sa týka lehôt, ktoré boli zo strany ESLP posúdené v súvislosti s rozhodovaním vo väzobných veciach ako neprimerané, ústavný súd koncentruje pozornosť napríklad na vec Jabłoński v. Poľsko (sťažnosť č. 33492/96), v ktorej bolo

neprimeraných 43 dní, alebo na vec *Nikolov v. Bulharsko* (sťažnosť č. 38884/97) s konštatovaním neprimeraných 42 dní. Podľa konštantnej judikatúry ESĽP by malo konanie o rozhodovaní vo väzobných veciach na jednom stupni trvať tri týždne (rozsudok *G. B. v. Švajčiarsko* a rozsudok *Sarban v. Rumunsko*, č. 3456/05; m. m. napr. III. ÚS 629/2021, III. ÚS 560/2023, III. ÚS 668/2023, III. ÚS 45/2024).

16. Osobitne, pokiaľ ide o otázku doručovania písomného vyhotovenia rozhodnutia o väzbe a jeho vplyvu na dodržanie záväzku štátu rozhodnúť o zákonnosti väzby „urýchlene“, ESĽP vo veci *Vejmola v. Česká republika* (sťažnosť č. 57246/00) zdôraznil, že čl. 5 ods. 4 dohovoru zakotvuje aj právo na doručenie súdneho rozhodnutia, ktoré sa týka zákonnosti zadržania, v krátkom čase. Z uvedeného rozhodnutia rovnako vyplýva, že štát, ktorý rozhoduje o väzbe v dvojinštančnom konaní, musí v zásade poskytnúť zadržaným osobám rovnaké záruky pri odvolaní, ako aj v prvostupňovom konaní, pričom požiadavka dodržania „krátkej lehoty“ nepochybne predstavuje jednu z nich (m. m. napr. aj III. ÚS 286/2020, III. ÚS 414/2021).

17. Nadväzne na uvedené ústavný súd upriamuje pozornosť na prax ESĽP vo veciach týkajúcich sa Slovenskej republiky. Vo veci *Karlin v. Slovenská republika* (sťažnosť č. 41238/05) ESĽP konštatoval porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru z dôvodu, že vnútroštátne súdy nerozhodli urýchlene o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby vrátane konania o sťažnosti proti rozhodnutiu, ktorým bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá. Konkrétne ESĽP vytkol vnútroštátnym orgánom, že napadnuté konanie trvalo celkovo 44 dní, z čoho obdobie pričítateľné súdom predstavovalo najmenej 41 dní. V tomto ohľade poukázal na to, že prvostupňovému súdu trvalo 18 dní, kým rozhodol o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, a ďalších 6 dní, kým bolo rozhodnutie doručené sťažovateľovi. Rovnako poukázal aj na to, že sťažnostnému súdu trvalo 17 dní, kým rozhodol o sťažnosti, a ďalších 5 dní, kým doručil rozhodnutie sťažovateľovi. Vo veci *Michalák v. Slovenská republika* (sťažnosť č. 30157/03) ESĽP poukázal na neprimerane dlhé obdobie, počas ktorého boli prijaté uznesenia doručované sťažovateľovi, a to 18 a 20 dní.

18. Rovnako tak ústavný súd poukazuje aj na svoju rozhodovaciu činnosť, konkrétne na rozhodnutie vo veci sp. zn. II. ÚS 177/2016. V predmetnej veci konštatoval porušenie práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby, pričom šlo o vec, v ktorej od predloženia veci na rozhodnutie o sťažnosti (proti uzneseniu o vzatí do väzby) do doručenia uznesenia sťažnostného súdu sťažovateľovi uplynula doba 27 dní. Vo veci sp. zn. III. ÚS 286/2020 Krajský súd v Trenčíne rozhodoval o sťažnosti 27 dní a z uvedeného obdobia trvalo až 21 dní písomné vyhotovovanie uznesenia a jeho doručovanie sťažovateľovi. Vo veci sp. zn. III. ÚS 560/2023 od predloženia veci Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o sťažnosti do doručenia sťažnostného uznesenia uplynula doba 28 dní, z čoho 22 dní pripadlo na doručovanie rozhodnutia.

19. V okolnostiach sťažovateľkinej veci predložil prokurátor návrh na predĺženie lehoty väzby okresnému súdu 11. marca 2024. Okresný súd rozhodol o návrhu 27. marca 2024, teda po 16 dňoch. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť do zápisnice, ktorú odôvodnila 4. apríla 2024. Sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu bola doručená krajskému súdu nasledujúci deň (5. apríla 2024) a krajský súd rozhodol vo veci 11. apríla 2024, teda po 6 dňoch. Dĺžka väzobného konania na dvoch stupňoch bez zohľadnenia doručovania uznesenia krajského súdu v rozsahu, v ktorom ju možno pričítať všeobecným súdom, tak činila 23 dní. Takáto lehota sa so zreteľom na východiská uvádzané predovšetkým v bode 15 dôvodov tohto nálezu javí ako ústavno-právne akceptovateľná.

20. Ako vyplýva z krajským súdom priloženej doručky a napokon aj zo sťažovateľkinej repliky, uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľke doručené 26. apríla 2024, nie 13. mája 2024, ako uvádzala v ústavnej sťažnosti. Doručovanie uznesenia krajského súdu tak trvalo 15 dní, čo sa síce javí ako hraničné, avšak najmä so zreteľom na časové súvislosti uvedené v bodoch 17 a 18 odôvodnenia tohto nálezu ešte ako ústavno-právne akceptovateľné.

21. Sumarizujúc uvedené, rozhodovanie o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v rozsahu, v ktorom ho možno pričítať všeobecným súdom, vrátane doručovania uznesenia krajského súdu, tak v okolnostiach danej veci trvalo na dvoch stupňoch trestného súdnictva celkom 38 dní. Ústavný súd podotýka, že uvádzaný časový úsek v jeho celosti, obdobne ako samostatne posudzovanú dĺžku doručovania uznesenia krajského súdu, nemožno vybaviť vlastnosťou ideálnosti, avšak s poukazom na východiská formované rozhodovacou praxou ESLP, ako aj judikatúrou ústavného súdu mu nemožno priznať ani pozitívnu ústavno-právnu relevanciu.

22. Ak sťažovateľka v rámci ústavnej sťažnosti dôvodí, že pri rozhodovaní o ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby nedisponovala právoplatným rozhodnutím súdu o predĺžení lehoty väzby, ústavný súd v reakcii uvádza, že danej argumentácii chýba ľudsko-právny rozmer. Pre ústavný súd je podstatné, že všeobecné súdy rozhodli o predĺžení lehoty väzby pred uplynutím základnej lehoty väzby, pričom celková dĺžka predmetného väzobného konania nie je optikou ochrany základných práv a slobôd neudržateľná.

23. Ďalšími námietkami a návrhom na prepustenie z väzby uplatnenými sťažovateľkou v replike (bod 12 dôvodov tohto nálezu) sa ústavný súd nemohol zaoberať. Táto časť argumentov, ako aj rozšírenie sťažnostného návrhu sa dostáva do napätia s poslanstvom § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. K tomu ústavný súd poukazuje aj na lehotu na podanie ústavnej sťažnosti objektivizovanú v § 124 zákona o ústavnom súde. Inými slovami, argumenty a návrh recipovaný do bodu 12 dôvodov tohto nálezu sťažovateľka uplatnila po uplynutí zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti. Nové dôvody predložené v akomkoľvek podaní k uplatnenej ústavnej sťažnosti nemôže ústavný súd za takýchto okolností podrobiť prieskumu.

24. Po preskúmaní sťažovateľkinej veci ústavný súd uzatvára, že neidentifikoval porušenie základných práv zaručených čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy. Medzi postupom krajského súdu na jednej strane a obsahom poukazovaných základných práv neexistuje relevantná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd mohol vysloviť porušenie predmetných ustanovení ústavy.

25. Z uvedených dôvodov ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavný súd nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2024

Robert Šorl
predseda senátu